

skabe det paa denne Maade, at Kunstneren der hviler omgivet af sine Værker. Hvad er det da, der her er sket? Det er dette, at denne Mand, som paa en enestaaende Maade har kastet Glans over Danmarks Land, har skænket sine Kunstskatte til sin By, sit Land, sit Folk, for at dette kunde blive delagtiggjort i denne Skønhedsaaften, for at aabne dets Øjne for Kunstens Herlighed. Den smukke Tanke, der ligger til Grund for denne Gave, er netop, at Kunstnerens Værker ikke blot skulde smykke Rigmandens Hjem, ikke blot skulde stedes for den kræsne Kunstkenders Øjne, men at de skulde være den store Almenheds Eje; de skulde være tilgængelige for Menigmand, ham til Glæde og Belæring. Derfor stiftede Thorvaldsen just et Museum, et offentligt Sted, hvor enhver — de fleste Dage gratis — kan beskue hans Værk, og derfor har Museet faaet en bestemt kunstnerisk Udformning, saa at hvert Rum for at lette Tilegnelsen og Forstaaelsen for den besøgende danner en særlig Ramme om de Kunstværker, der befinder sig deri.

Men er dette nu saa — og hvem kan vel benægte det? —, at Thorvaldsens Museum netop skal være et Museum, at Thorvaldsens Hovedhensigt netop har været, at Almenheden skulde have Adgang til at glæde sig over hans Kunst og til deraf at drage Skønhedslære, følger deraf efter min Formening med uafviselig Nødvendighed, at Dommen over, om Museet virkelig opfylder sin Opgave, i afgørende Grad maa ligge hos det store Publikum. Jeg bruger med Forsæt og Omhu dette Udtryk: det store Publikum, for at betegne mig som værende i afgjort Modsætning til den Betragtning, der er kommet frem fra 4 af de Mænd, som i dette Øjeblik skal varetage Museets Tarrv, thi — som det allerede er blevet fremdraget af det ærede Medlem, der talte paa Socialdemokratiets Vegne (Stauning) —, disse Mænd bruger øjensynlig kun Betegnelsen „det store Publikum“ med en vis haanlig Overlegenhed. Det er allerede nævnt af det ærede Medlem, at Marmor gengivelserne i Museet efter Museumsbestyrelsens Mening kun er udførte „for at imødekomme det store Publikum, som nu en Gang hellere vil se en i Marmor udført Statue end den støvpatinerede Originalmodel, der foretrækkes af de kunstforstandige“. Nu er det vel sandt, at der er Kunst, som der hører en vis Kultur til at forstaa, at der kræves et vist historisk Kendskab til den Periode, hvori Kunstværket er blevet til, for at for-

staa det, saa at man f. Eks. kan abstrahere fra de tilfældige historiske Skævheder eller Ufuldkommenheder, der klæber ved Kunstværket. Det er ligeledes sandt, at der er en saa fin og saa udsøgt Kunst, at man først efterhaanden kan tilegne sig den, at der maa ske en vis Opøvelse i Tilegnelsen. Og det er fremdeles sandt, at Kunstnerens Opgave i mange Tilfælde netop er den at aabne Mængdens, maaske saa at sige alles, Øjne for denne eller hin Skønhed ved Naturen, som den almindelige Iagttager, sløvet som hans Øje er, ikke har saa let ved at se — Kunsten skal jo blandt andet lære Menneskene at se paa Naturen! Men selv om jeg medgiver alt dette, vil jeg dog hævde, at det ikke er mindre sandt, at den største Kunst altid har talt lige til den almene Mands Syn og Sanser, altid har talt lige til Hvermands Følelse og Stemning, at den største Kunst netop er den, som rent umiddelbart rører og griber selv Barnet, er den, som altsaa kan tale umiddelbart til Menneskehjertet og skabe umiddelbar Glæde hos den, der iagttager Kunstværket. Den bekendte Doktrin om l'art pour l'art: at der skulde være en Kunst alene for Kunstens Skyld, er en saare farlig Teori. Men vist er det i alt Fald, at overfor den meget store Kunst, der her er Tale om, har det altid været [saa og var frem for alt i Thorvaldsens egen Tid saa, at den rent umiddelbart vakte den store Mængdes Glæde og tilfredsstillede dens Skønhedstørst. Og det har sikkert ligget overordentlig fjernt fra den i høj Grad hyldede Kunstners Bevidsthed, at der skulde kunne komme en Tid, hvor man stillede hans egne støvpatinerede originale Gipsere saadan til Side, at de blot kunde findes af en eller anden kunstnerisk Kræsenpeter, hvorimod man lavede nogle Kandissukkerfigurer, hvorover den store Hob kunde glæde sig.

Hvorledes forholder det sig i det hele med dette Marmorspørgsmaal? Det, der har givet Anledning til de mange Misforstaaelser paa dette Punkt, er formentlig det berømte gamle Ord, hvorefter et Billedhuggerværks Gennemløben af de tre Stadier: Lerets, Gipsens og Marmorets, er blevet sammenlignet med Livet, Døden og Opstandelsen. Og vist er det, at Marmor kan være et herligt Materiale, at det kan gyde Glans over en Statue og gøre den ligesom mere levende, mere anskuelig, give mere Følelse af Kød og Blod, at det kan føje en stoffig Skønhed til den kunstneriske og derved forhøje Helhedsvirkningen.